

Posudek na diplomovou práci

Autor: Jan Valenta

Název: Sociologické aspekty překladových norem v právním prostředí

Rok zpracování: 2007

Vedoucí práce: prof. J. Králová

Předkládaná práce je rozdělena do dvou hlavních částí: teoretické a empirické. Poměr mezi nimi je vhodný: teoretická část má 28 stran, empirická 65 stran. Součástí práce je také přepis podkladových rozhovorů, tabulky a použitá literatura.

V úvodu autor vysvětluje, proč si dané téma zvolil a jaké teoretické práce mu posloužily při zpracování tématu. Je chvályhodné, že vyjadřuje svoje osobní zkušenosti se studiem a aplikací základních prací doporučených ke studiu teorie překladu. S ohledem na svoji dosavadní praxi si stanovil cíl práce, a to „spojit svět teorie norem a teorie právního překladu se světem překladatele v právním prostředí“ a zdůvodňuje výběr metody kvalitativního sociologického výzkumu. Dále uvádí, že se v práci pokusí „nastítnit procesy stanovování, předávání, osvojování a negociace překladových norem v právním prostředí, jakož i objektivní a subjektivní podmínky těchto procesů.“

V první části nazvané Teoretická část se věnuje specifice právního překladu a problematice definování a popisu právního textu. Na základě studovaných zdrojů dochází k závěru, že pro právní jazyk je charakteristická „rigidita“ projevující se v ustálených strukturách a také v neměnných žánrových schématech (str.3). Správně se zmiňuje i o diskutované kompetenci překladatele interpretovat text. S těmito okruhy je těsně spojena problematika kulturní příznakovosti právních jazyků. V souvislosti s touto objektivně danou skutečností nastoluje otázku ekvivalence v právním překladu. Rozebírá a porovnává řešení problematiky tak, jak se zpracovali významní teoretikové a praktikové překladu: E.Nida, Šarševič, Trosborg a Way-ye. Pro překlad je neméně důležité studium žánrů právních textů a toho vyplývající lexikální bohatost a rozmanitost.

V teoretické části se autor zabývá také překladovými normami. Nejprve podává historický přehled toho, jak byly normy v překladu pojmány. Detailněji rozebírá pojetí Touryho a Hermanse. Uvádí také názory jejich kritiků. Pro přehlednost zpracoval typologii norem do tabulky (str. 20).

Zajímavou kapitolou teoretické části je kapitola nazvaná Prostředí advokátní kanceláře a postavení právníka a překladatele.

Po výše uvedené kapitole přechází k výkladu a popisu použitých metod výzkumu. Uvádí důvody, které ho vedly k výběru kvalitativní metody sociologického výzkumu (str. 23).

V druhé části nazvané Empirická část autor popisuje postup šetření od předvýzkumu přes populaci překladatelů po sběr dat, jejich analýzu a popis komunikace a prosazování norem.

Poslední částí předkládané diplomové práce je Závěr, v němž uvádí hlavní teze vyplývající z porovnání teoretické a empirické části předkládané diplomové práce.

Práce je velmi obsáhlá. Není explicitně jazykově-překladatelská, věnuje se především postavení překladatele a požadavkům na překlad. Přes toto omezení poskytuje důležité a zajímavé informace o podmínkách, které ovlivňují práci překladatele a nepřímo i kvalitu překladů. V tomto smyslu se dotýká problematiky překladatelství a tlumočnictví.

Bohužel kvalitu práce snižují hrubé pravopisné chyby, např.: mikrotilistický (str. 16), příliš (str. 19), právní texty mně připadali nejjednodušší (str. 55), se mi dostali do ruky ty právní texty (str. 56), to bylo rozhodnutí z hora (str. 82), když sploděj takovej elaborát (str. 92).

Při četbě práce se naskýtají tyto otázky, které by diplomant mohl zodpovědět při obhajobě:

1. Nebylo možné použít českých termínů při uvádění přehledu překladatelských teorií, překladu „in.house“ překladatel? Český překlad neexistuje?

2. Bylo by možné konkrétně vysvětlit tvrzení na str. 40: „Právníci například procházejí úplně stejnou akulturací jako překladatelé, i když akulturace právníků je formalizována jasně danou hierarchií, jež vyplývá přímo ze zákona“?

Předkládaná diplomová práce splňuje požadavky na magisterské diplomové práce.

Předběžně navrhuji klasifikovat práci v e l m i d o b ř e, přičemž hodnocení může být na základě obhajoby změněno.

Praha, 1.9. 2007

PhDr. Sňavomíra Ježková, Csc.

